

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εκπονήθηκε με στόχο τη δημιουργία και παρουσίαση ενός μαθήματος Ανοικτών Εκπαιδευτικών Πόρων, στην ηλεκτρονική εκπαιδευτική πλατφόρμα MOODLE του Α.Ε.Ι Πειραιά Τεχνολογικού Τομέα. Το μάθημα αφορά κυρίως το ηλεκτρονικό εμπόριο και πιο συγκεκριμένα το κινητό ηλεκτρονικό εμπόριο, δηλαδή το ηλεκτρονικό εμπόριο που πραγματοποιείται μέσω κινητών συσκευών (πχ smartphone, tablet κá).

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας αναλύεται ο όρος «Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι», τα «Ανοικτά Μαθήματα» καθώς και ο σκοπός ύπαρξής τους. Εν συνεχεία, στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα «Μαζικά Ελεύθερα Διαδικτυακά Μαθήματα» ή αλλιώς MOOC (Massive Open Online Courses), οι λόγοι ύπαρξής τους και η διάκρισή τους σε CMOOC και σε XMOOC. Στο τρίτο κεφάλαιο παρατίθεται το μάθημα το οποίο δημιουργήθηκε και «ανέβηκε» στην πλατφόρμα του MOODLE, καθώς και τα υποκεφάλαια που το απαρτίζουν: Ηλεκτρονικό Επιχειρείν, Κινητό Εμπόριο, το Νομικό πλαίσιο ηλεκτρονικού εμπορίου, η Τεχνολογική υποδομή και η Επιχειρηματικότητα. Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο επεξηγείται ο τρόπος με τον οποίο πάρθηκαν οι πληροφορίες για τη δημιουργία του παρόντος μαθήματος καθώς και ο τρόπος με τον οποίο το μάθημα αυτό «ανέβηκε» σε μορφή PDF στην πλατφόρμα MOODLE του Α.Ε.Ι Πειραιά Τ.Τ, ώστε να έχουν πρόσβαση οι φοιτητές και το εκπαιδευτικό προσωπικό του ιδρύματος.

Ακόμα, αξίζει να σημειωθεί πως για την καλύτερη κατανόηση του μαθήματος δημιουργήθηκαν επίσης μια σειρά από βίντεο και ένα σετ ερωτήσεων εξάσκησης. Τα βίντεο με την επεξήγηση του μαθήματος θα είναι προσβάσιμα στο κοινό από την πλατφόρμα «Open Courses». Οι ερωτήσεις αξιολόγησης θα βοηθήσουν το κοινό να αφομοιώσει καλύτερα τις γνώσεις που προσφέρονται και να αξιολογήσει την προσπάθειά του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
Κεφάλαιο 1ο: Ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι.....	5
1.1 Ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι.....	5
1.2 Ανοικτά μαθήματα	7
1.3 Η Σημασία των ΑΕΠ.....	8
1.4 Πλεονεκτήματα των ΑΕΠ.....	9
Κεφάλαιο 2ο: ΜΟΟC.....	10
2.1 Ορισμός ΜΟΟC	10
2.2 Ύπαρξη των ΜΟΟC	13
Κεφάλαιο 3ο: Σχεδίαση του μαθήματος.....	19
3.1 Το Μάθημα	19
3.1.1 Ηλεκτρονικό Επιχειρείν	19
3.1.2 Κινητό Εμπόριο.....	20
3.2 Δομή Μαθήματος.....	20
3.2.1 Νομικό πλαίσιο ηλεκτρονικού εμπορίου.....	21
3.2.2 Ασφαλείς Υπηρεσίες και Συναλλαγές σε Περιβάλλοντα Κινητού Εμπορίου	21
3.2.3 Οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000	22
3.2.4 Τεχνολογία Υπηρεσιών Ιστού και Ηλεκτρονικό Εμπόριο	23
3.2.5 Ανάπτυξη εφαρμογών Ιστού – Υποστήριξη Λειτουργιών Ηλεκτρονικού Εμπορίου: Εργαστηριακές Ασκήσεις	23
3.2.6 Ανάπτυξη Περιεχομένου για Κινητές Συσκευές: Εργαστηριακές Ασκήσεις	24
3.2.7 Ηλεκτρονικό επιχειρείν και ηλεκτρονικό εμπόριο	24
3.2.8 Κινητό Εμπόριο και Συναλλαγές μέσω Φορητών/Ασύρματων Συσκευών	25
Κεφάλαιο 4ο: Ανάπτυξη του μαθήματος στην Ιδρυματική Πλατφόρμα Moodle	26
4.1 Moodle	26
4.2 Ανάπτυξη του μαθήματος	27
Κεφάλαιο 5ο: Συμπεράσματα	33

2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ολοένα αυξανόμενη διείσδυση των ΤΠΕ (Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας) στην καθημερινή ζωή μας οδηγεί σε «νέους δρόμους» και τάσεις που επηρεάζουν την παροχή μαθησιακού περιεχομένου μέσω του διαδικτύου.

Με την ανάδειξη, λοιπόν, των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) γινόμαστε καθημερινά όλο και περισσότερο εξοικειωμένοι με νέες έννοιες και τάσεις που επηρεάζουν την παροχή εκπαιδευτικού περιεχομένου μέσω του διαδικτύου. Μια νέα τάση στην ηλεκτρονική μάθηση με ισχυρή δυναμική ανάπτυξης συνιστούν τα Μαζικά Ανοικτά Online Μαθήματα (*Massive Open Online Courses / MOOCs.*)

Το ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο αποτελεί βασικό πυλώνα στις περισσότερες εθνικές πολιτικές και πρωτοβουλίες για την ενσωμάτωση και εποικοδομητική αξιοποίηση των ΤΠΕ στη σχολική εκπαίδευση. Η δημιουργία ψηφιακών εκπαιδευτικών πόρων, η ανάπτυξη διαδικτυακών υπηρεσιών για την οργάνωση, αποτελεσματική αναζήτηση, εύρεση και ευρεία διάθεση των εκπαιδευτικών πόρων στη σχολική κοινότητα, καθώς και η σχεδίαση μεθοδολογικών και παιδαγωγικών πλαισίων αξιοποίησής τους για τη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας αποτελούν κοινό στόχο στις εκπαιδευτικές πολιτικές πολλών χωρών.

Το εκπαιδευτικό περιεχόμενο των MOOCs βασίζεται στις παραδοσιακές εκπαιδευτικές πηγές που χρησιμοποιούνται στις πανεπιστημιακές τάξεις, δηλαδή σε ασκήσεις, εργασίες, συζητήσεις, χρονοδιαγράμματα, εργαλεία αξιολόγησης κτλ.

Τα MOOCs έχουν ευρύτατη διάδοση και αποδοχή διεθνώς, λόγω του ελεύθερου (δωρεάν) χαρακτήρα τους, της μεγάλης ευελιξίας μάθησης που προσφέρουν όσον αφορά το χρονοπρογραμματισμό κάθε εκπαιδευμένου και της μορφής τους, καθώς πρόκειται για βιντεοδιαλέξεις, δηλαδή για μαγνητοσκοπημένα μαθήματα κάποιων καθηγητών ή ειδικών.

Λέξεις κλειδιά: Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι, Ανοικτά μαθήματα, MOOC, MOODLE, Ηλεκτρονικό Εμπόριο, Κινητό Εμπόριο

Κεφάλαιο 1^ο: Ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι

1.1 Ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι

Οι Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι ή αλλιώς Open Educational Resources (OERs) αποτελούν εκπαιδευτικό υλικό που μπορεί να τροποποιηθεί και να ενισχυθεί, επειδή οι δημιουργοί του έχουν δώσει την άδειά τους σε τρίτους για να το κάνουν. Τα άτομα ή οι οργανισμοί που δημιουργούν τους OERs (στους οποίους μπορεί να περιλαμβάνονται υλικά όπως διαφάνειες παρουσίασης, podcasts, διδακτέα ύλη, εικόνες, σχέδια μαθήματος, βίντεο διαλέξεις, χάρτες, φύλλα εργασίας και ακόμη και ολόκληρα εγχειρίδια) έχουν παραιτηθεί από μέρος (αν όχι από όλα) των πνευματικών τους δικαιωμάτων που σχετίζονται με τους έργα τους, συνήθως μέσω νομικών εργαλείων, όπως είναι οι άδειες Creative Commons, με αποτέλεσμα οι άλλοι να μπορούν να έχουν ελεύθερη πρόσβαση σε αυτά, να τα επαναχρησιμοποιούν, να τα μεταφράζουν και να τα τροποποιούν¹.

Ο όρος «Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι - ΑΕΠ» (Open Education Resources - OER) χρησιμοποιείται για να περιγράψει το εκπαιδευτικό υλικό οποιουδήποτε τύπου, το οποίο διατίθεται ελεύθερα, ως «κοινό κτήμα» (public domain) χωρίς κανένα περιορισμό πνευματικής ιδιοκτησίας, ή με κάποια ανοιχτή άδεια που επιτρέπει την ελεύθερη χρήση, προσαρμογή και επαναδιανομή του υλικού αυτού (UNESCO, 2012).

Τα Μαθησιακά Αντικείμενα (Learning Objects) ορίζονται ως μονάδες ψηφιακού υλικού που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να υποστηρίξουν τη διδασκαλία και τη μάθηση (Wiley, 2000). Συνήθως, σχεδιάζονται ως μικρές, αυτόνομες οντότητες, ώστε να μεγιστοποιείται ο αριθμός των μαθησιακών καταστάσεων που μπορούν να αξιοποιηθούν. Ο Chiappe (2007) εξειδικεύει το μαθησιακό αντικείμενο ως μία επαναχρησιμοποιήσιμη οντότητα, με σαφή εκπαιδευτικό σκοπό και εσωτερική δομή, μαζί με ένα δομημένο σύνολο πληροφοριών που το περιγράφουν ώστε να διευκολυνθεί η εύρεση, αποθήκευση και ανάκτησή του.

Σύμφωνα με την Ελίνα Μεγάλου, τα Ψηφιακά Αποθετήρια γενικά είναι συστήματα που παρέχουν την υποδομή για αποθήκευση, διαχείριση, ανάκτηση και παράδοση

¹ <https://mycontent.ellak.gr/oercommons/>

ψηφιακών πόρων. Ένα Ψηφιακό Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων (Learning Object Repository - LOR) είναι ένα αποθετήριο που φιλοξενεί μαθησιακά αντικείμενα, δηλαδή μικρούς, επαναχρησιμοποιήσιμους ψηφιακούς εκπαιδευτικούς πόρους, μαζί με κατάλληλες πληροφορίες για αυτά («μεταδομένα»), ώστε να διευκολύνεται η πλοήγηση, η αναζήτηση, ο εντοπισμός τους και η αξιοποίησή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στα Ψηφιακά Αποθετήρια Μαθησιακών Αντικειμένων το είδος των μεταδεδομένων που περιγράφουν τα μαθησιακά αντικείμενα βασίζεται συνήθως στο πρότυπο IEEE Learning Object Metadata (IEEE LOM, 2002).

Η χρήση ενός εδραιωμένου προτύπου εξασφαλίζει τη «διαλειτουργικότητα» ανάμεσα σε ψηφιακά αποθετήρια και διευκολύνει την επικοινωνία, την ανταλλαγή δεδομένων, τη συντήρηση και βιωσιμότητά τους. Σε διεθνές επίπεδο υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός Αποθετηρίων Μαθησιακών Αντικειμένων με τα περισσότερα από αυτά να απευθύνονται στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, όπως το MERLOT (Schell et al. 2002) που φιλοξενεί κυρίως επιστημονικά άρθρα, μαθήματα και βιντεο-διαλέξεις².

1.2 Ανοικτά μαθήματα

Ένα ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό αναφέρεται κυρίως στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση:

- i. με την αξιοποίηση offline περιεχομένου,
- ii. με την εν μέρει αξιοποίηση των υπηρεσιών του διαδικτύου, ή ακόμα
- iii. στην αμιγώς διαδικτυακή εκπαίδευση.

Μπορεί να περιέχει ηλεκτρονικά κείμενα διαφόρων κατηγοριών (εγχειρίδιο μελέτης, παράλληλα κείμενα, οδηγό μελέτης κ.ά.), οπτικοακουστικό υλικό (ηχητικά αρχεία, ψηφιακά βίντεο κ.ά.), αλληλεπιδραστικό υλικό (ασκήσεις και δραστηριότητες, μελέτες περίπτωσης, ψηφιακές εργαστηριακές εφαρμογές κ.ά.), διαδραστικές δυνατότητες (συνομιλίες, τηλεδιάσκεψη κ.ά.).

² http://dschool.edu.gr/p61cti/wp-content/uploads/2015/07/oer-photodentro_deltio_imp_megalou_20150216_v1.0.pdf

Η ποικιλία των στοιχείων που περιέχει ένα μαθησιακό περιβάλλον, έγκειται στο γεγονός ότι κάθε ένα από αυτά αναλαμβάνει συγκεκριμένες λειτουργίες στο πλαίσιο της δια ζώσης ή της εξ αποστάσεως εκπαίδευση, προκειμένου να δημιουργηθούν συνθήκες ενεργής μάθησης.

Η έννοια του υλικού μάθησης σχετίζεται, λοιπόν, με τη σχεδιασμένη και μετασχηματισμένη διαδικασία σύνθεσης των στοιχείων αυτών, τα οποία μπορούν να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες και να υποστηρίξουν τη μαθησιακή διαδικασία. Η προσέγγιση αυτή σχετίζεται άμεσα με μια από τις κύριες μορφές της παιδαγωγικής δράσης, που προσδιορίζεται ως διευθέτηση (Giesecke, 2007). Κατά την παιδαγωγική διευθέτηση, ο εκπαιδευτικός/σχεδιαστής ενός ηλεκτρονικού περιβάλλοντος λαμβάνει υπόψη τις παρακάτω παραμέτρους:

- διοικητικές,
- τεχνολογικές,
- παιδαγωγικές
- ψυχολογικές

προκειμένου να διαμορφώσει με οργανωμένο και μεθοδευμένο τρόπο μαθησιακές καταστάσεις.

1.3 Η Σημασία των ΑΕΠ

Εφαρμόζοντας τις ανοικτές άδειες στο εκπαιδευτικό υλικό, γίνεται επιτρεπτό στους εκπαιδευτικούς να συνεργαστούν, ώστε να οικοδομήσουν αυτά τα υλικά διαφοροποιώντας τα ειδικά για τους μαθητές τους. Παραδείγματος χάρη, ένας δάσκαλος των μαθηματικών μπορεί να αποκτήσει άδεια χρήσης σε ανοιχτές ασκήσεις για τους μαθητές του, αλλά και να ξαναγράψει τις ασκήσεις για να συμπεριλάβει τη γλώσσα που υπάρχει σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ή σε μια δημογραφική ομάδα. Με τη σειρά του, μπορεί να μοιραστεί τις τροποποιημένες αυτές ασκήσεις με άλλους που μπορεί να επιθυμούν να τις χρησιμοποιήσουν.

Παράλληλα, η συνεργασία στα OERs επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να εργαστούν από κοινού και παράλληλα να εξασφαλίζουν τη συνοχή μεταξύ των υλικών τους. Οι

εκπαιδευτικοί των δημόσιων σχολείων στις ΗΠΑ, για παράδειγμα, μπορεί να θέλουν να μοιράζονται τους πόρους που έχουν αναπτύξει τηρώντας τα κυβερνητικά εκπαιδευτικά πρότυπα, όπως τα Common Core State Standards³.

Οι ανοιχτοί εκπαιδευτικοί πόροι μπορούν να βοηθήσουν στη μείωση του κόστους που συνδέεται με την παραγωγή και την διανομή διδακτικού υλικού στα πρωτοβάθμια και στα δευτεροβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κατεβάσουν αυτά τα υλικά, συχνά με χαμηλό κόστος, για την χρήση τους στις τάξεις τους, αλλά μπορούν επίσης να ενημερώσουν αυτά τα υλικά και να μοιραστούν αυτές τις αλλαγές και με τους άλλους, κρατώντας το περιεχόμενο έγκαιρο, αξιόπιστο και ακριβές. Με αυτόν τον τρόπο, δεν χρειάζεται να περιμένουν τις εταιρείες να εκδώσουν σε ένα βιβλίο την νέα έκδοση του εκπαιδευτικού τους υλικού (όπως δηλ. λειτουργούν τα παραδοσιακά πνευματικά δικαιώματα).

Οι ανοιχτοί εκπαιδευτικοί πόροι είναι πιο χρήσιμοι όταν οι εκπαιδευτικοί τους διανέμουν σε ανοικτούς μορφότυπους (open formats) έτσι ώστε οι άλλοι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές να μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτούς τους πόρους, ανεξάρτητα από τις ιδιαίτερες τεχνικές πλατφόρμες που τα σχολεία τους έχουν υιοθετήσει. Πρότζεκτ όπως τα OER Commons ενεργούν ως αποθετήρια για υψηλής ποιότητας ανοικτούς εκπαιδευτικούς πόρους.

1.4 Πλεονεκτήματα των ΑΕΠ

Η εφαρμογή των ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων επιφέρει μια σειρά από πλεονεκτήματα στη διεξαγωγή των μαθημάτων. Τα κυριότερα πλεονεκτήματα είναι τα εξής:

- Η κατάργηση των εμποδίων, λόγω πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς η γνώση μπορεί να χρησιμοποιείται, να επαναχρησιμοποιείται, να μεταφράζεται, να εμπλουτίζεται, να συνδυάζεται με άλλη γνώση, να προσαρμόζεται, και να διαμοιράζεται ελεύθερα.

³ https://en.wikipedia.org/wiki/Common_Core_State_Standards_Initiative

- Η δημιουργία, η προσαρμογή, η μετάφραση ή ακόμα και η περαιτέρω ανάπτυξη υπαρχόντων Α.Ε.Π. παρέχει πρόσβαση σε υλικό υψηλής ποιότητας και προσφέρει εξοικονόμηση χρόνου για την προετοιμασία εκπαιδευτικών υλικών.
- Η παροχή πρόσβασης στους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτικούς σε μια ευρεία γκάμα πηγών, όπου μπορούν να εξερευνήσουν έννοιες, όρους, μαθήματα, πειράματα, τεχνικές.
- Ο εμπλουτισμός των πηγών-αποθετηρίων εκπαιδευτικών πόρων, καθώς και των τεχνικών διδασκαλίας και μάθησης.
- Η βελτίωση της ποιότητας των εκπαιδευτικών υλικών μέσω της αλληλεπίδρασης και της ανατροφοδότησης μεταξύ εκπαιδευτικών, κοινοτήτων εκπαιδευτικών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, που μοιράζονται Α.Ε.Π.
- Η προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων καθώς και των δεξιοτήτων ηλεκτρονικής μάθησης, μέσω της διαδικασίας «μαθαίνω να μαθαίνω» μέσω της χρήσης των νέων τεχνολογιών.
- Η ενίσχυση της δια βίου μάθησης και της ένταξης κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων, μέσω της εύκολης πρόσβασης σε πηγές, οι οποίες διαφορετικά δεν θα ήταν προσβάσιμες⁴.

4 Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα, Τ.Ε.Ι Αθήνας

Κεφάλαιο 2^ο: MOOC

2.1 Ορισμός MOOC

Ο όρος MOOC ή «Μαζικά Ελεύθερα Διαδικτυακά Μαθήματα», όπως αποδίδεται στα ελληνικά, εμφανίστηκε για πρώτη φορά στο χώρο της εκπαίδευσης το 2008 κατά τη διάρκεια μιας συνομιλίας των Καναδών καθηγητών πανεπιστημίου George Siemens και David Cormier.

Σύμφωνα με το λεξικό της Οξφόρδης (Oxford Dictionaries, 2013) τα MOOC είναι ένα πρόγραμμα σπουδών που διατίθενται μέσω του διαδικτύου δίχως χρέωση, σε ένα πολύ μεγάλο αριθμό ανθρώπων.

Όποιος αποφασίσει να παρακολουθήσει ένα MOOC συνδέεται στον κατάλληλο δικτυακό τόπο δηλώνοντας απλά την πρόθεση συμμετοχής του. Σύμφωνα με τους Παπαδάκη και Καλογιαννάκη (2014) το ακρωνύμιο του ονόματος MOOC αποπνέει άλλωστε την αρχική ιδέα της σύλληψής τους:

- «Massive» (μαζικά) επειδή έχουν σχεδιαστεί ώστε να επιτρέπουν την εγγραφή δεκάδων χιλιάδων εκπαιδευομένων,
- «Open» (ελεύθερα), διότι, θεωρητικά, ο καθένας με μια σύνδεση στο διαδίκτυο μπορεί να εγγραφεί στην ελεύθερη σειρά μαθημάτων,
- «Online» (διαδικτυακά), διότι ένα σημαντικό μέρος ή αν όχι όλη η αλληλεπίδραση λαμβάνει χώρα διαδικτυακά
- «Courses» (μαθήματα), διότι έχουν συγκεκριμένες ημερομηνίες έναρξης και λήξης, αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, κουίζ και εξετάσεις.

Το εκπαιδευτικό περιεχόμενο των MOOCs βασίζεται στις παραδοσιακές εκπαιδευτικές πηγές που χρησιμοποιούνται πλέον στις πανεπιστημιακές τάξεις, δηλαδή σε ασκήσεις, εργασίες, συζητήσεις, χρονοδιαγράμματα, εργαλεία αξιολόγησης κτλ. Η ανατροφοδότηση των εκπαιδευομένων στα MOOCs είναι μικρή έως μηδενική, επειδή υποστηρίζουν μικρό ποσοστό αλληλεπίδρασης μεταξύ του

εκπαιδευτή και των εκπαιδευομένων, κυρίως υπό τη μορφή αναρτήσεων σχολίων σε πίνακες ανακοινώσεων.

Ειδικά στα MOOCs που συγκεντρώνουν μεγάλο πλήθος συμμετεχόντων είναι σύνηθες να μην υφίσταται επικοινωνία μεταξύ του εκπαιδευτή και των εκπαιδευομένων, άρα και ανατροφοδότηση των τελευταίων. Οι μέθοδοι αξιολόγησης των εκπαιδευομένων είναι σχετικά απλές και μπορεί να υλοποιούνται είτε με ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών (MultipleChoice) και αυτοματοποιημένο έλεγχο των απαντήσεων από το σύστημα είτε με αξιολόγηση των εργασιών των χρηστών από τους λοιπούς χρήστες. Προφανώς και οι δύο αυτές μέθοδοι δεν εξαντλούν τα κριτήρια μιας πλήρους και προσωποποιημένης υποστήριξης και ανατροφοδότησης των εκπαιδευομένων. Τέλος, με την επιτυχή ολοκλήρωση ενός MOOC συνηθίζεται να προσφέρει ο φορέας που το παρέχει μια πιστοποίηση επιτυχούς παρακολούθησης (Παρασκευάς, Ασημακόπουλος & Τριανταφύλλου, 2015).

Ο καθένας, λοιπόν, με έναν υπολογιστή, μια σύνδεση στο διαδίκτυο και με ελάχιστες γνώσεις πληροφορικής μπορεί να εγγραφεί και να παρακολουθήσει διαδικτυακά οποιοδήποτε μάθημα. Σε αντίθεση με άλλα διαδικτυακά εκπαιδευτικά μοντέλα, παρέχονται δωρεάν και σε μαζική κλίμακα (Aguaded – Gomez, J. 2013). Είναι σαν μια πραγματική τάξη με ημερομηνία έναρξης, διαβάσματα, εργασίες, συζητήσεις και αξιολόγηση (Ng, A. 2013; Kumar, V. 2013). Δίνουν, έτσι, τη δυνατότητα στο φοιτητή να προσαρμόσει τη μάθηση στο χρονοδιάγραμμά του, καθώς και να διακόψει τη φοίτηση χωρίς καμία επίπτωση.

Η διδασκαλία μέσω ενός MOOC γίνεται με βιντεο-διαλέξεις, διαγωνίσματα αξιολόγησης και τακτικές εργασίες. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα αλληλεπίδρασης με τους συμφοιτητές τους μέσα από διαδικτυακές ομάδες συζητήσεων (forums), αλλά και με συμμετοχή σε τοπικές ομάδες μελέτης, όπου αυτό είναι εφικτό. Αλληλεπίδραση υπάρχει και μεταξύ φοιτητών και εκπαιδευτικού, μέσα από forum, webcast συνεδρίες ή ακόμα και συναντήσεις.

Η αξιολόγηση γίνεται συνήθως με δύο τρόπους:

1. Με αυτόματη βαθμολόγηση κλειστού τύπου ερωτήσεων
2. Με αξιολόγηση των εργασιών των φοιτητών από άλλους φοιτητές

Ωστόσο, και στις δύο μεθόδους εντοπίζονται προβλήματα όσον αφορά στη διαχείριση και στην αυστηρότητά τους (Παπαδάκης & Καλογιαννάκης, 2014). Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ορισμένα ιδρύματα παρέχουν πιστοποιητικά παρακολούθησης⁵.

2.2 Ύπαρξη των MOOC

Τα MOOC θεωρούνται ως η πλέον πρόσφατη εξέλιξη στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Ουσιαστικά θεωρούνται ως μια εξέλιξη των πλατφόρμων υποβοήθησης των «παραδοσιακών» μοντέλων μαθημάτων (π.χ. Blackboard, Moodle, κ.ά.) με τη διαφορά ότι επιτρέπουν την ανοικτή πρόσβαση και τη δυνατότητα υποστήριξης πολύ μεγάλου αριθμού εκπαιδευομένων. Τα MOOC μετασχηματίζουν το χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αλλάζοντας τη σπουδαιότητα και την εμβέλειά των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Παραδείγματος χάρη, το 2012 στο MOOC που διοργάνωσε το πανεπιστήμιο του Stanford με τίτλο «Artificial Intelligence» εγγράφηκαν 160.000 φοιτητές από 190 χώρες με 20.000 από αυτούς να το ολοκληρώνουν (Breslow et al., 2013).

Η ανάπτυξη των MOOC έχει τις ρίζες της στο κίνημα της ανοικτής εκπαίδευσης (Open Education Movement) το οποίο πρεσβεύει ότι η γνώση πρέπει να μοιράζεται ελεύθερα, καθώς και ότι η επιθυμία και η ανάγκη των ανθρώπων για μάθηση πρέπει να ικανοποιείται δίχως δημογραφικούς, οικονομικούς και γεωγραφικούς περιορισμούς (Peters, 2008).

Σύμφωνα με τους Yuan και Powell (2013), τα MOOC φιλοδοξούν να παρέχουν δωρεάν πρόσβαση σε μαθήματα και τεχνολογίες αιχμής, οδηγώντας βραχυπρόθεσμα σε μείωση του κόστους της εκπαίδευσης πανεπιστημιακού επιπέδου και (ενδεχομένως) μακροπρόθεσμα στην αναδιοργάνωση των υπάρχοντων μοντέλων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

⁵ <http://europestartsmooc.weebly.com/tauiota-epsiloniotanualphaiota-taualpha-moocs.html>

Τα MOOC επιδιώκουν να ανατρέψουν τις αδυναμίες των συμβατικών, παραδοσιακών μαθημάτων. Οι εκπαιδευόμενοι, δηλαδή, δεν έχουν πρόσβαση σε πλήρες μαθησιακό περιεχόμενο και έχουν λίγες σχετικά δυνατότητες να σπουδάσουν ως μέρος μιας ευρύτερης μαθησιακής κοινότητας. Οι φοιτητές απλώς παρακολουθούν το μαθησιακό περιεχόμενο ατομικά και προσπαθούν να μάθουν χωρίς τη δυνατότητα άμεσης επαφής με τους συμφοιτητές ή τους καθηγητές τους.

Ως απόρροια, αρκετοί διαπιστώνουν ότι είναι δύσκολο να έχουν κίνητρο να συνεχίσουν την προσπάθειά τους, καθώς δεν υπάρχει εύκολος και άμεσος τρόπος να πάρουν απαντήσεις στις ερωτήσεις τους (Παπαδάκης & Καλογιαννάκης, 2014).

Ο βασικός σκοπός των MOOC, λοιπόν, άλλωστε είναι να «ανοίξουν» την εκπαίδευση και να παρέχουν ελεύθερη πρόσβαση στην εκπαίδευση πανεπιστημιακού επιπέδου για όσο το δυνατόν περισσότερους εκπαιδευόμενους. Σε αντίθεση με τις παραδοσιακές διαδικτυακές πανεπιστημιακές παραδόσεις, τα MOOC έχουν δύο βασικά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (Wikipedia, 2014a):

- Ανοικτή πρόσβαση: ο καθένας μπορεί να συμμετέχει σ' ένα ελεύθερο διαδικτυακό μάθημα.
- Επεκτασιμότητα: Τα μαθήματα είναι σχεδιασμένα για να υποστηρίξουν έναν απεριόριστο αριθμό συμμετεχόντων ενθαρρύνοντας την επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευομένων.

Έτσι, τα MOOC προσφέρουν ότι οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να μάθουν, είτε παρέχοντας το ίδιο το περιεχόμενο, είτε προσφέροντας συνδέσεις σε ελεύθερα διαθέσιμους μαθησιακούς πόρους. Οι φοιτητές που χρησιμοποιούν τα MOOC έχουν πρόσβαση σε ψηφιακά εγχειρίδια, σε δραστηριότητες, σε πίνακες συζητήσεων, κουίζ, κ.ά. Επιπλέον, τα MOOC εφοδιάζουν τους διδασκόμενους με αυθεντικές κοινότητες μάθησης. Οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να συνδεθούν με τους συμφοιτητές τους για να συζητήσουν το μαθησιακό περιεχόμενο, να μοιραστούν ιδέες και μερικές φορές ακόμη και να αλληλοβοηθηθούν στη διαχείριση της ψηφιακής τάξης (The Economist, 2013).

2.3 Διάκριση των MOOC

Τα MOOC, παρά το σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα της ύπαρξής τους, έχουν ήδη χωριστεί σε 2 διακριτούς τύπους, οι οποίοι είναι γνωστοί ως cMOOC και xMOOC. Είναι δε τόσο διαφορετικοί στις παιδαγωγικές μεθόδους που χρησιμοποιούν, ώστε συχνά δημιουργούν σύγχυση σε όσους τα παρακολουθούν (Hill, 2012). Η Jarrett (2012) αναφέρει ότι μέχρι το 2010, όλα τα MOOC ήταν cMOOC, διότι η σύγκλιση μεταξύ των πανεπιστημίων και των επιχειρηματικών κεφαλαίων δεν είχε ακόμη αναδυθεί.

Τα connectivist MOOC (cMOOC) βασίζονται στην κοννεκτιβιστική θεωρία της μάθησης και προσβέουν την ανάπτυξη άτυπων δικτύων μάθησης, ενώ τα extensive MOOC (xMOOC) βασίζονται στο περιεχόμενο και ακολουθούν μια προσέγγιση περισσότερο συμπεριφοριστική.

Όπως αναφέρουν οι Kor και Hill (2008), τα cMOOC δίνουν έμφαση στη συνδεδεμένη, συνεργατική μάθηση και τα μαθήματα είναι δομημένα γύρω από μια ομάδα ατόμων ίδιας φιλοσοφίας και είναι σχετικά απαλλαγμένα από τους θεσμικούς περιορισμούς του εκάστοτε πανεπιστημιακού ιδρύματος. Τα cMOOC παρέχουν μια πλατφόρμα για τη διερεύνηση νέων παιδαγωγικών μεθόδων πέρα από την παραδοσιακή διδασκαλία της τάξης και, ως εκ τούτου, τείνουν να υιοθετούνται από τις πιο ριζοσπαστικές ομάδες της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αρχικά, αυτή η μορφή των MOOC θεωρήθηκε ως ένα πείραμα για την αξιοποίηση των κατανεμημένων και διαθέσιμων πληροφοριών που βρίσκονται αναρτημένες στο διαδίκτυο με τους ίδιους τους εκπαιδευόμενους να δημιουργούν τις περισσότερες από τις μαθησιακές δραστηριότητες. Οι εκπαιδευόμενοι είναι ελεύθεροι να αναρτούν τις σκέψεις και τις γνώσεις τους για το τι μαθαίνουν σε διάφορα ιστολόγια και άλλες κοινωνικές πλατφόρμες (π.χ. Facebook), να τις μοιραστούν με τους συμμαθητές τους, να δημιουργήσουν κοινωνικά δίκτυα εντός του MOOC, να ανταλλάσσουν πληροφορίες, ακόμη και να συγκεντρώσουν τις ιδέες τους, ώστε να δημιουργήσουν μια αναδυόμενη εμπειρία μάθησης (Ahn, Butler, Alam, & Webster, 2013).

Από την άλλη πλευρά, το εκπαιδευτικό μοντέλο των xMOOC αποτελεί

ουσιαστικά μια επέκταση των παιδαγωγικών μοντέλων που εφαρμόζονται συχνά στον πανεπιστημιακό χώρο στις οποίες δεσπόζουν οι «drill & grill» διδακτικές μέθοδοι, δηλαδή η παροχή μαθησιακού περιεχομένου μέσω σύντομων παρουσιάσεων βίντεο, κουίζ και τεστ (Yuan & Powell, 2013).

Ουσιαστικά, στους 2 τύπους MOOC, ο τρόπος παραγωγής γνώσης διαφέρει δραματικά. Στα xMOOC, κορυφαία πανεπιστήμια, όπως το Stanford, το Harvard, κ.ά. δημιουργούν τα μαθήματα. Οι υποχρεώσεις του εκπαιδευόμενου επικεντρώνονται στην «κατανάλωση» του περιεχομένου των μαθημάτων και την ολοκλήρωση των αξιολογήσεων για την εκτίμηση της κατανόησης του εν λόγω περιεχομένου (Ahn et al., 2013).

Στα cMOOC, η βασική φιλοσοφία είναι ότι κάθε άτομο θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί για το σχεδιασμό μιας μαθησιακής εμπειρίας παρέχοντας μεγάλες δυνατότητες για παροχή μη παραδοσιακών διδακτικών και μαθητοκεντρικών προσεγγίσεων κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο. Οι δικτυακές κοινότητες μάθησης αναζητούν από κοινού απαντήσεις σε προβλήματα δημιουργώντας δίκτυα μάθησης τα οποία σπάνια λαμβάνουν χώρα σε παραδοσιακές πανεπιστημιακές τάξεις.

Το πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου χρησιμοποιεί τα cMOOC, ως ένα πειραματικό εγχείρημα προκειμένου να αξιολογήσει και να αξιοποιήσει τα αναδυόμενα παιδαγωγικά μοντέλα που απορρέουν από την αμοιβαία υποστήριξη και τις τεχνικές αξιολόγησης που οι εκπαιδευόμενοι αναπτύσσουν μέσω της συμμετοχής τους σε τέτοιου τύπου δίκτυα (Yuan & Powell, 2013). Στον παρακάτω πίνακα γίνεται μία συγκριτική αναφορά των χαρακτηριστικών των cMOOCs και των xMOOCs σε σχέση με τις βασικές ιδιότητες ενός MOOC.

Ιδιότητες	xMOOC	cMOOC
Μαζικά	Επεκτασιμότητα	Κοινότητα και δημιουργία δικτύων
Ανοικτά	Ανοικτή πρόσβαση – Περιορισμένες άδειες χρήσης υλικών	Ανοικτή πρόσβαση και ανοικτές άδειες χρήσης υλικών

Online	Ατομική εκμάθηση σε μία μόνο πλατφόρμα	Εκμάθηση μέσω δικτύων διαμέσου πολλαπλών πλατφορμών και υπηρεσιών
Μάθημα	Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων μέσα από ένα πρόγραμμα σπουδών	Ανάπτυξη κοινών πρακτικών, γνώσης και κατανόησης

Σύμφωνα με τον Hill (2013), οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν στα MOOCs διαχωρίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- *Μη εμφανισθέντες:* Είναι οι εκπαιδευόμενοι που εγγράφονται σε ένα MOOC, αλλά δεν συνδέονται με αυτό στη συνέχεια και, ως εκ τούτου, δεν λαμβάνουν μέρος ούτε μία φορά. Φαίνεται ότι αποτελούν τη μεγαλύτερη ομάδα.
- *Παρατηρητές:* Είναι οι εκπαιδευόμενοι που εγγράφονται και συνδέονται στο MOOC. Διαβάζουν το εκπαιδευτικό το περιεχόμενο ή περιηγούνται σε συζητήσεις, όμως δεν συμμετέχουν σε οποιαδήποτε μορφή αξιολόγησης, εκτός ίσως από ερωτήσεις (Τεστ) που είναι ενσωματωμένες σε κάποιο βίντεο.
- *Αδιάφοροι:* Είναι οι εκπαιδευόμενοι που ασκούν κάποια δραστηριότητα, δηλαδή παρακολουθούν βίντεο, περιηγούνται και συμμετέχουν σε φόρουμ για κάποιο τμήμα του μαθήματος, αλλά δεν προσπαθούν να ολοκληρώσουν το σύνολο του μαθήματος. Ενδεχομένως, χρησιμοποιούν το MOOCs προκειμένου να αντλήσουν υλικό και γνώση για κάποιον άλλο στόχο τους.
- *Παθητικοί συμμετέχοντες:* Είναι οι εκπαιδευόμενοι που παρακολουθούν όλη την πορεία του μαθήματος, δηλαδή παρακολουθούν τα βίντεο, απαντούν σε κουίζ, διαβάζουν τα φόρουμ, όμως δεν ασχολούνται με τις αναθέσεις εργασιών.
- *Ενεργοί συμμετέχοντες:* Είναι οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν πλήρως στο μάθημα, δηλαδή παρακολουθούν τα βίντεο, απαντούν σε κουίζ, συμμετέχουν ενεργά στα φόρουμ, όπως επίσης στις δραστηριότητες και στις εργασίες που αναθέτει ο εκπαιδευτής.

Η ανάπτυξη των MOOCs, επομένως, βασίζεται στο ιδεώδες της ανοικτής εκπαίδευσης για όλους, σύμφωνα με το οποίο η γνώση θα πρέπει να διαμοιράζεται ελεύθερα πέρα από δημογραφικούς, οικονομικούς και γεωγραφικούς περιορισμούς.

Παρατηρείται, λοιπόν, έντονη ανάπτυξη στον τομέα των OER από το 2000, όπου αναδεικνύονται προσπάθειες όπως το OpenCourseWare του MIT το 2001 και το OpenLearn από το Open University το 2006, οι οποίες αποτέλεσαν τη βάση για την ανάπτυξη των σύγχρονων ηλεκτρονικών συστημάτων για μαθήματα MOOCs⁶.

Ακολουθώντας την ανάπτυξη του κινήματος για Ανοικτές Εκπαιδευτικές Πηγές (Open Educational Resources, OER) και Ανοικτή Εκπαίδευση (Yuan et al., 2008), ο όρος αναφέρεται για πρώτη φορά από τους Dave Cormier και Bryan Alexander το 2008 για να περιγράψουν το ηλεκτρονικό μάθημα “Connectivism and Connective Knowledge” (CCK08) των Stephen Downes και George Siemens στο University of Manitoba (Boven, 2013).

Αυτός ο νέος τρόπος προσφοράς μαθημάτων οδήγησε το Stanford University το 2011 στην προσφορά τριών διαδικτυακών μαθημάτων με πολύ μεγάλη επιτυχία και συνακόλουθα στην ανάληψη πρωτοβουλιών από καθηγητές αμερικανικών πανεπιστημίων είτε κερδοσκοπικού χαρακτήρα (Udacity, Coursera από το Stanford) είτε μη κερδοσκοπικού (Edx από το MIT).

6 Σοφός, Κώστας & Παράσχου, 2015, Online Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Από τη Θεωρία στην Πράξη

Κεφάλαιο 3^ο: Σχεδίαση του μαθήματος

3.1 Το Μάθημα

Το μάθημα που επιλέχθηκε να δημιουργηθεί αφορά το ηλεκτρονικό επιχειρείν και εστιάζει κυρίως στο κινητό ηλεκτρονικό εμπόριο (m-commerce). Το συγκεκριμένο μάθημα επιλέχθηκε να αναρτηθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ., το Moodle.

Στόχος του μαθήματος αποτελεί η επιμόρφωση των σπουδαστών του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ., καθώς και όλων όσων έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Moodle του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ., όσον αφορά το ηλεκτρονικό και το κινητό ηλεκτρονικό εμπόριο. Ακόμα, το παρόν μάθημα αφορά και αυτό μάθημα ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων, όπως επίσης και οι πηγές που αντλήθηκαν για τη δημιουργία του.

3.1.1 Ηλεκτρονικό Επιχειρείν

Στη σημερινή εποχή, η κοινωνία τείνει να χαρακτηρίζεται ως μία «ψηφιακή κοινωνία» λόγω των τεχνολογικών καινοτομιών τόσο στον τομέα της πληροφορικής όσο και σε αυτόν των επικοινωνιών (ICT⁷). Η εξέλιξη των Πληροφοριακών Συστημάτων, του Διαδικτύου, η ραγδαία και συνεχής εξάπλωση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και η παγκοσμιοποίηση έχουν επηρεάσει σημαντικά όχι μόνο τους πολίτες, αλλά και τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς σε παγκόσμια κλίμακα. Μία αναμφισβήτητα παγκόσμια τάση είναι ότι όλο και περισσότερες επιχειρήσεις υιοθετούν την ηλεκτρονική δραστηριοποίηση.

Ως «Ηλεκτρονικό Επιχειρείν» (Electronic Business) ορίζεται το σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται μέσω ηλεκτρονικών μέσων, τα οποία είναι συνδεδεμένα στο Διαδίκτυο (Internet). Ο όρος «ηλεκτρονικό

7 Information and Communication Technology

επιχειρείν», ωστόσο, αναφέρεται σε έναν ευρύτερο ορισμό του ηλεκτρονικού εμπορίου, στον οποίο δεν περιλαμβάνεται μόνο η αγορά ή η πώληση προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά επίσης, μεταξύ άλλων, η εξυπηρέτηση πελατών, η συνεργασία με εμπορικούς εταίρους και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Laudon and Traver, 2014).

Το ηλεκτρονικό επιχειρείν, επιπλέον, πραγματοποιείται μέσα από ηλεκτρονικά μέσα που έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο, είτε ενσύρματα είτε ασύρματα. Τέτοια μέσα μπορεί είναι ο σταθερός ηλεκτρονικός υπολογιστής, ο φορητός ηλεκτρονικός υπολογιστής, τα tablets, τα κινητά τηλέφωνα νέας γενιάς (smartphones), το ραδιόφωνο, η τηλεόραση, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.ά.

3.1.2 Κινητό Εμπόριο

Το κινητό ηλεκτρονικό εμπόριο (m-commerce) δημιουργεί νέες προοπτικές στο ηλεκτρονικό εμπόριο (e-commerce), διότι αξιοποιεί καινοτόμες δυνατότητες που παρέχουν οι σύγχρονες κινητές συσκευές (όπως smartphones και tablets), για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικού εμπορίου. Η εκτέλεση οικονομικών αλλά και άλλων διάφορων συναλλαγών μέσω ενός ασύρματου δικτύου και μέσω μιας φορητής κινητής συσκευής, μπορεί να καταστήσει την όλη διαδικασία των συναλλαγών πιο ευχάριστη στον καταναλωτή και τελικά πιο αποδοτική στην επιχείρηση. Κινητό ηλεκτρονικό εμπόριο, είναι η εκτέλεση οποιασδήποτε οικονομική συναλλαγής μέσω κινητής συσκευής και αξιοποίησης της ασύρματης δικτύωσης αυτής.

Το κινητό ηλεκτρονικό εμπόριο έχει εξελιχθεί αρκετά και είναι αρκετά διακριτό πλέον από το ηλεκτρονικό εμπόριο, με τις σημαντικές διαφορές αυτών να εστιάζονται στις ιδιαιτερότητες που διέπουν τις κινητές συσκευές, τα ασύρματα δίκτυα, αλλά και το τι απαιτήσεις και ποια συμπεριφορά μπορεί να έχει ο κινητός χρήστης.

3.2 Δομή Μαθήματος

Η δομή του μαθήματος αυτού παρουσιάζεται αναλυτικότερα παρακάτω. Να επισημανθεί πως τα κύρια κεφάλαια που απαρτίζουν το συγκεκριμένο μάθημα είναι:

I. Το Νομικό πλαίσιο ηλεκτρονικού εμπορίου,

II. Η Τεχνολογική υποδομή και

III. Η Επιχειρηματικότητα

3.2.1 Νομικό πλαίσιο ηλεκτρονικού εμπορίου

Σκοπός αυτής της ενότητας είναι η παρουσίαση των τρόπων με τους οποίους μπορούμε να ιδρύσουμε μια επιχείρηση στο διαδίκτυο και της διαδικασίας η οποία πρέπει να ακολουθηθεί για τη δημιουργία ενός ψηφιακού καταστήματος, που θα επιτρέπει την επέκταση των εμπορικών δραστηριοτήτων μας σε μία από της μεγαλύτερες αγορές που υπάρχουν όπως η διαδικτυακή.

Πιο αναλυτικά παρουσιάζονται:

- τα πλεονεκτήματα τα οποία παρουσιάζει συγκριτικά με τις υπόλοιπες μορφές καταστημάτων,
- βήμα-βήμα η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί, για την ίδρυση, τη χρηματοδότηση και την οργάνωση ηλεκτρονικών επιχειρήσεων,
- το νομικό πλαίσιο που διέπει τον επιχειρηματικό κλάδο των ηλεκτρονικών επιχειρήσεων,
- τρόποι εξεύρεσης των απαραίτητων πόρων για τη δημιουργία ενός τέτοιου καταστήματος, ανάλυση του κόστους δημιουργίας του,
- κατευθυντήριες γραμμές, ευκαιρίες και προοπτικές στο νομικό όσο και στο οικονομικό-κοινωνικό περιβάλλον,

στοιχεία δηλαδή, που αποτελούν σημαντικό κίνητρο για μια νέα επιχείρηση, βοηθώντας τη να προσπελάσει το σημαντικότερο ίσως εμπόδιο στη σημερινή αγορά την εξασφάλιση και αποτελεσματική αξιοποίηση κεφαλαίων⁸.

3.2.2 Ασφαλείς Υπηρεσίες και Συναλλαγές σε Περιβάλλοντα Κινητού Εμπορίου

⁸ http://mke.uom.gr/documents/ODE/Lesson_1.pdf

Το κεφάλαιο αυτό αρχικά ασχολείται με τις απειλές που καλείται να αντιμετωπίσει ο χρήστης μίας έξυπνης συσκευής σε περιβάλλοντα κινητού εμπορίου. Παρουσιάζεται μια κατηγοριοποίηση των απειλών και επιθέσεων και αναλύεται η συμπεριφορά του κακόβουλου και ανεπιθύμητου λογισμικού στις κινητές συσκευές. Επεξηγείται η λειτουργία των συστημάτων ανίχνευσης εισβολών σε έξυπνες συσκευές, ενώ ιδιαίτερη συζήτηση γίνεται στα στοιχεία ασφάλειας του κινητού λειτουργικού συστήματος Android.

Στη συνέχεια, το κεφάλαιο διερευνά ζητήματα ιδιωτικότητας και εμπιστοσύνης σε περιβάλλοντα κινητού εμπορίου. Εστιάζοντας στην επαγγελματική χρήση της κινητής συσκευής, παρουσιάζονται τα οφέλη και οι προκλήσεις που προκύπτουν. Τέλος, ένα σημαντικό τμήμα του κεφαλαίου αφορά τα ζητήματα ιδιωτικότητας και εμπιστοσύνης σε κινητά συστήματα συστάσεων. Επεξηγούνται οι κύριοι τρόποι εξόρυξης δεδομένων χρήσης των κινητών χρηστών οι οποίοι είναι ικανοί να διαφυλάξουν την ιδιωτικότητα αυτών. Το κεφάλαιο κλείνει με την αναλυτική παρουσίαση μιας προσέγγισης διαφύλαξης της ιδιωτικότητας στα κινητά συστήματα συστάσεων⁹.

3.2.3 Οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχοντας υπόψη:

- τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 47 παράγραφος 2, το άρθρο 55 και το άρθρο 95,
- την πρόταση της Επιτροπής(1),
- τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής(2),
- Αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης(3),

Εξέδωσαν την παρούσα οδηγία, η οποία έχει ως στόχο την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, εξασφαλίζοντας την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας μεταξύ των κρατών μελών. Η

⁹ https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2295/1/02_chapter_07.pdf

παρούσα οδηγία, λοιπόν, συμπληρώνει το ισχύον κοινοτικό δίκαιο περί υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας και δεν θίγει το επίπεδο προστασίας, ιδίως της δημόσιας υγείας και των συμφερόντων του καταναλωτή, όπως θεσπίζεται σε κοινοτικές πράξεις και στις εθνικές νομοθετικές πράξεις που εκδόθηκαν για την εφαρμογή τους, στο μέτρο που δεν περιορίζεται έτσι η ελευθερία παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας. Τέλος, η παρούσα οδηγία δεν θεσπίζει πρόσθετους κανόνες στον τομέα του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, ούτε αφορά τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων¹⁰.

3.2.4 Τεχνολογία Υπηρεσιών Ιστού και Ηλεκτρονικό Εμπόριο

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αναφορά στην τεχνολογία των Υπηρεσιών Ιστού (ΥΙ), τις υπάρχουσες κατηγορίες ΥΙ, στις τεχνικές επιλογής και σύνθεσης αλλά και στους ειδικότερους τομείς της επιστήμης της πληροφορικής, στους οποίους έχουν εφαρμογή οι ΥΙ, όπως είναι για παράδειγμα το «Διαδίκτυο των Αντικειμένων». Στόχος του κεφαλαίου είναι να αναδειχθούν οι δυνατότητες των ΥΙ που επιτρέπουν την απρόσκοπτη επικοινωνία ανάμεσα σε συστήματα ηλεκτρονικού εμπορίου, αλλά και την «ολοκλήρωση» τους. Καθώς στη σύγχρονη εποχή το επιχειρείν βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις συναλλαγές μέσω Διαδικτύου (η-επιχειρείν), είναι απαραίτητη η αντιμετώπιση των προβλημάτων που εγείρονται από την ανάγκη διαλειτουργικότητας ανάμεσα σε συστήματα, τα οποία έχουν αναπτυχθεί σε διαφορετικές πλατφόρμες. Οι ΥΙ αποτελούν την τεχνολογία που επιτρέπει μέσω χαλαρής σύζευξης την επικοινωνία αυτή μεταξύ ετερογενών συστημάτων, και για τον λόγο αυτό έχουν υιοθετηθεί σε μεγάλο βαθμό από πληθώρα επιχειρήσεων και οργανισμών¹¹.

3.2.5 Ανάπτυξη εφαρμογών Ιστού – Υποστήριξη Λειτουργιών Ηλεκτρονικού Εμπορίου: Εργαστηριακές Ασκήσεις

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται ένα σύνολο εργαστηριακών ασκήσεων (εκφωνήσεις και οι υποδειγματικές λύσεις αυτών), με σκοπό την κατανόηση τεχνικών προγραμματισμού από την πλευρά του διακομιστή (serverside

¹⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:32000L0031>

¹¹

https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2297/1/02_chapter_09.pdf

scripting). Η επιμέρους τεχνολογία που αξιοποιείται είναι η τεχνολογία ASP.NET (Active Server Pages), η οποία υποστηρίζεται από διακομιστές (web servers) της εταιρίας Microsoft (IIS, Internet Information Services).

Στα παραδείγματα χρησιμοποιείται ως βασική γλώσσα προγραμματισμού στον Ιστό η γλώσσα C#, και συνδυάζεται η λειτουργικότητά της με στοιχεία προγραμματισμού από την πλευρά του πελάτη, με αποσπάσματα κώδικα JavaScript. Χρησιμοποιούνται επίσης αντικείμενα ADO.NET (ActiveX Data Objects) για τη σύνδεση και αλληλεπίδραση με βάσεις δεδομένων SQL¹².

3.2.6 Ανάπτυξη Περιεχομένου για Κινητές Συσκευές: Εργαστηριακές Ασκήσεις

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται αρχικά οι κατηγορίες ανάπτυξης περιεχομένου για κινητές συσκευές και στη συνέχεια παρουσιάζεται ένα σύνολο εργαστηριακών ασκήσεων (εκφωνήσεις και οι υποδειγματικές λύσεις αυτών), με σκοπό την κατανόηση τεχνικών προγραμματισμού ανάπτυξης περιεχομένου για κινητές συσκευές, κυρίως από την πλευρά του πελάτη (client-side scripting). Οι επιμέρους τεχνολογίες που αξιοποιούνται είναι η τεχνολογία JavaScript με έμφαση στο πλαίσιο mobile jQuery για κατασκευή ιστοσελίδων mobile Web, οι ‘διευκολύνσεις’ του περιβάλλοντος ανάπτυξης υβριδικών εφαρμογών PhoneGap και η γλώσσα προγραμματισμού Java για εγγενείς κινητές εφαρμογές περιβάλλοντος Android¹³.

3.2.7 Ηλεκτρονικό επιχειρείν και ηλεκτρονικό εμπόριο

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται ένα σύνολο θεμάτων σχετικών με δύο βασικές εφαρμογές των Πληροφοριακών Συστημάτων στο Διαδίκτυο (ΠΣΔ), το ηλεκτρονικό επιχειρείν (ebusiness) και το ηλεκτρονικό εμπόριο (e-commerce). Περιγράφονται τα επιχειρησιακά μοντέλα τους και τα συστατικά μέρη τους. Αναλύονται οι ηλεκτρονικές δημοπρασίες και τα ηλεκτρονικά κανάλια

¹²

https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2293/1/02_chapter_05.pdf

¹³

https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2296/1/02_chapter_08.pdf

διανομής λιανοπωλητών και χονδρεμπόρων, καθώς επίσης οι συναφείς παρεχόμενες υπηρεσίες τους πάνω από το διαδίκτυο. Γίνεται παρουσίαση του όρου και των παραμέτρων της έρευνας αγοράς, όπως και του μοντέλου των πέντε δυνάμεων (μοντέλο Porter) που επιδρούν σε αυτήν.

Εξετάζονται, επίσης, οι διάφοροι τύποι επιχειρείν στο διαδίκτυο, όπως τα μοντέλα Επιχείρηση προς Καταναλωτή (Business-to-Consumer/B2C), Καταναλωτή προς Επιχείρηση, (Consumerto-Business/C2B), Καταναλωτή προς Καταναλωτή (Consumer-to-Consumer/C2C) και Επιχείρηση προς Επιχείρηση (Business-to-Business/B2B). Γίνεται ειδική αναφορά στην ηλεκτρονική διαφήμιση, τις διεπιχειρησιακές εφαρμογές, και το ρόλο του ηλεκτρονικού επιχειρείν ενδοεπιχειρησιακά, καθώς και στις κυβερνητικές και δημόσιες υπηρεσίες. Επίσης παρουσιάζονται οι απαιτούμενες υποστηρικτικές υπηρεσίες για τη λειτουργία του ηλεκτρονικού εμπορίου, όπως οι ηλεκτρονικές πληρωμές και η διαχείριση υλικού. Τέλος, αναφέρονται διαχειριστικά θέματα για το ηλεκτρονικό επιχειρείν, καθώς και κρίσιμα ζητήματα επιτυχίας του¹⁴.

3.2.8 Κινητό Εμπόριο και Συναλλαγές μέσω Φορητών/Ασύρματων Συσκευών

Το κεφάλαιο αυτό παρέχει μια εισαγωγή σε σημαντικές έννοιες του κινητού ηλεκτρονικού εμπορίου (mcommerce): κινητό περιβάλλον, κινητός Ιστός, αξιοποίηση της τοποθεσίας και του περιβάλλοντος πλαισίου από τις εφαρμογές κινητού ηλεκτρονικού εμπορίου και είδη υπηρεσιών που παρέχονται. Επίσης γίνεται αναφορά στις ιδιαιτερότητες της αλληλεπίδρασης χρηστών και κινητών συσκευών.

Τέλος, ένα μεγάλο τμήμα του κεφαλαίου, αφορά την πολύ σημαντική ενότητα των συστημάτων πληρωμών μέσω κινητών συσκευών (m-payment systems)¹⁵.

¹⁴

https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/3972/1/01_chapter_3.pdf

¹⁵

https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2294/1/02_chapter_06.pdf

Κεφάλαιο 4^ο: Ανάπτυξη του μαθήματος στην Ιδρυματική Πλατφόρμα Moodle

4.1 Moodle

Το Moodle αποτελεί ελεύθερο λογισμικό ανοικτού κώδικα, το οποίο αναπτύσσεται από μια διεθνή κοινότητα χρηστών. Η ονομασία του προέρχεται από τα ακρωνύμια των λέξεων Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment και η ανάπτυξη του ξεκίνησε το 2002 στην Αυστραλία με στόχο να προσφέρει στους φοιτητές ένα περιβάλλον ηλεκτρονικής μάθησης με έμφαση στη διάδραστικότητα και τη συνεργασία¹⁶.

Είναι συμβατό με όλα τα διεθνή πρότυπα e-Learning, διαθέτει έναν τεράστιο αριθμό ενεργών εγκαταστάσεων και χρηστών διεθνώς, έχει μεταφραστεί σε πολύ μεγάλο αριθμό γλωσσών, ενώ η αρθρωτή σχεδίασή του βοηθάει την επέκτασή του μέσα από ένα μεγάλο πλήθος πρόσθετων εφαρμογών (plugins) και γραφιστικών θεμάτων (themes). Έχει τη δυνατότητα, όπως και το Open eClass, να λειτουργήσει αυτόνομα ή να συνδεθεί με άλλα πληροφοριακά συστήματα του οργανισμού, έχει αναπτυχθεί σε αρχιτεκτονική MySQL/PHP, όπως και το Open eClass, ενώ διαθέτει τον μεγαλύτερο αριθμό ενεργών εγκαταστάσεων και χρηστών διεθνώς σε σχέση με τα υπόλοιπα ΣΔΜ.

Με βάση, λοιπόν, το σχεδιασμό και τη δομή του, το Moodle:

- προωθεί την παιδαγωγική θεωρία του κοινωνικού δομισμού (συνεργασία, δραστηριότητες),

¹⁶ <https://moodle.org/>

- παρέχει μονάδες με πολλά λειτουργικά στοιχεία,
- υποστηρίζει την εύκολη ενεργοποίηση/απενεργοποίηση των λειτουργιών του, ανάλογα με την εκάστοτε υλοποίηση,
- επιτρέπει την εύκολη τροποποίηση του γραφικού περιβάλλοντος εργασίας,
- παρέχει κατάλογο μαθημάτων, με σύντομη περιγραφή για καθένα από αυτά, και δυνατότητα πρόσβασης από επισκέπτες του διαδικτύου,
- επιτρέπει την κατηγοριοποίηση και την αναζήτηση των μαθημάτων, καθώς και την υποστήριξη πλήθους μαθημάτων,
- επιτρέπει την επικοινωνία των εκπαιδευομένων μεταξύ τους, καθώς και με τον εκπαιδευτικό, μέσα από την αποστολή και λήψη μηνυμάτων με σύγχρονες (Chat) και ασύγχρονες συζητήσεις (Forum),
- ενθαρρύνει την ενασχόληση των εκπαιδευομένων με διάφορες δραστηριότητες, όπως είναι η δημιουργία κουίζ ή λεξικών ή η συνεισφορά σε πηγές και ψηφιακό πολυμεσικό υλικό,
- προωθεί τη συμμετοχή σε συλλογική εργασία και σε διαδικασίες αυτοαξιολόγησης, καθώς και εποικοδομητικού σχολιασμού,
- δίνει έμφαση στην ασφάλεια,
- χρησιμοποιεί ενσωματωμένο επεξεργαστή κειμένου (WYSIWYG) στις περισσότερες περιοχές εισαγωγής κειμένου (Παρασκευάς, Ασημακόπουλος & Τριανταφύλλου, 2015).

4.2 Ανάπτυξη του μαθήματος

Το μάθημα, όπως προαναφέρθηκε, αφορά το ηλεκτρονικό και το κινητό εμπόριο. Οι παραπάνω ενότητες (βλ. Κεφάλαιο 3) αναπτύχθηκαν σε Ανοικτούς Εκπαιδευτικούς Πόρους, μέσω της πλατφόρμας του Moodle, σε μια προσπάθεια εκπαίδευσης του ακαδημαϊκού κοινού του Α.Ε.Ι Πειραιά Τ.Τ, τόσο των σπουδαστών όσο και των εκπαιδευτικών.

Κρίθηκε, λοιπόν, απαραίτητη η δημιουργία και ανάπτυξη του μαθήματος «Ηλεκτρονικό Επιχειρείν», ώστε οι σπουδαστές να είναι σε θέση να διακρίνουν τον τρόπο που οι Νέες Τεχνολογίες και ιδιαίτερα το Διαδίκτυο επηρεάζουν τη διοίκηση των διαφόρων οργανισμών και επιχειρήσεων, αλλά και να κάνουν χρήση των τεχνολογιών που στο χρησιμοποιούνται στο ηλεκτρονικό επιχειρείν.

Οι πηγές από όπου αντλήθηκε το εκπαιδευτικό υλικό αποτελούν και αυτές με τη σειρά τους μαθήματα Ανοικτών Εκπαιδευτικών Πόρων και πάρθηκαν από την ψηφιακή βιβλιοθήκη Κάλιπος του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ). Η παραγωγή και παροχή των ηλεκτρονικών αυτών συγγραμμάτων, βρίσκεται υπό καθεστώς Ανοικτής Πρόσβασης, στους φοιτητές των ελληνικών Α.Ε.Ι. (Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι.)¹⁷.

Με την επιτυχή, λοιπόν, ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Moodle, οι φοιτητές αλλά και οι εκπαιδευτές θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν τις επιπτώσεις που επιφέρει η τεχνολογία και ιδιαίτερα το διαδίκτυο στις σύγχρονες επιχειρήσεις,
- παρουσιάζουν τις βασικές αρχές του Ηλεκτρονικού Επιχειρείν και Ηλεκτρονικού Εμπορίου και Κινητού Εμπορίου
- διακρίνουν το ρόλο της Διοίκησης μέσα στο πλαίσιο της Ηλεκτρονικής Επιχειρηματικότητας
- γνωρίζουν το νομικό πλαίσιο πίσω από κάθε ενέργεια του Ηλεκτρονικού Εμπορίου, τόσο για την προστασία του επιχειρηματία όσο και του καταναλωτή
- εξηγούν τα πλεονεκτήματα, αλλά και τα ρίσκα της υιοθέτησης της Ηλεκτρονικής Επιχειρηματικότητας
- εξετάζουν εφαρμογές Ηλεκτρονικού Εμπορίου σε σχέση με την στρατηγική που εφαρμόζουν

¹⁷ <https://www.kallipos.gr/index.php/el/component/k2/item/495-%CF%84%CE%B1%CF%85%CF%84%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1-%CE%B4%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B7%CF%82.html>

- χρησιμοποιούν εργαλεία και υπηρεσίες του διαδικτύου στην ανάπτυξη ενός εικονικού ηλεκτρονικού καταστήματος

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως προστέθηκαν στο τέλος κάθε μαθήματος κάποια τεστ αξιολόγησης με τη μορφή πολλαπλής επιλογής. Ακόμη, για την καλύτερη αφομοίωση του μαθήματος από το κοινό δημιουργήθηκε μία σειρά από εκπαιδευτικά επεξηγηματικά βίντεο, που βοηθούν στην αύξηση της αποδοτικότητας και μεταδοτικότητας των γνώσεων στους φοιτητές. Παρακάτω, λοιπόν, παρουσιάζονται σε μορφή print screens εικόνες που επεξηγούν τη δημιουργία του παραπάνω μαθήματος.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ (el) ▶ Προπτυχιακά ▶ Μεταπτυχιακά ▶ Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα ▶ Υποστήριξη ▶ Είσοδος

Πλατφόρμα Μαθημάτων ΑΕΙ Πειραιά ΤΤ

moodle.teipir.gr
Η Ιδρυματική Πλατφόρμα του ΑΕΙ Πειραιά ΤΤ για την υποστήριξη της Ασύγχρονης Εκπαίδευσης. Συνδέστε για πρώτη φορά; Πατήστε εδώ για βοήθεια!

★ **ΚΑΛΩΣ ΗΡΘΑΤΕ**
Καλώς ήρθατε στην Ιδρυματική Πλατφόρμα Μαθημάτων του ΑΕΙ Πειραιά ΤΤ (ΑΤΛΑΣ). Η πλατφόρμα

★ **ΑΝΟΙΚΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ**
Ανοικτά μαθήματα

★ **ΣΥΝΕΧΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ**
Το ΑΕΙ Πειραιά ΤΤ αναγνωρίζει ότι η αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών και του Διαδικτύου αποτελεί βασικό εργαλείο

Εικόνα 4.1: Η ηλεκτρονική πλατφόρμα MOODLE

Ηλεκτρονικό Επιχειρείν (Δοκιμαστικό Μάθημα)

Ομάδα συζητήσεων ειδήσεων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ E- BUSINESS

Το e-business αποτελεί πλέον ένα μοντέλο πλήρους αναδιάρθρωσης όλων των δραστηριοτήτων κάθε επιχείρησης με κέντρο τον πελάτη και προμηθευτή, χρησιμοποιώντας ως κύριο μέσο επικοινωνίας και συνεργασίας το Internet.

Η σύγχρονη άποψη περί e-business αναφέρεται σε μια διαφορετική επιχειρηματική νοοτροπία, δομή και οργάνωση. Για μπει πραγματικά στο χώρο του e-business μια επιχείρηση πρέπει να επανακαθορίσει τη φύση της, υιοθετώντας μια ολιστική προσέγγιση για όλες τις δραστηριότητές της. Να χρησιμοποιήσει δηλαδή μια ενιαία δομή, μια κοινή πλατφόρμα εφαρμογών και έναν ομοιόμορφο τρόπο σκέψης για όλες τις εργασίες της. Με αυτά τα δεδομένα φαίνεται απαραίτητη μια προσπάθεια απεικόνισης του περιβάλλοντος που θα κληθεί να αντιμετωπίσει ένας επιχειρηματίας στο χώρο αυτό.

Η περιγραφή των διαδικασιών που θα κληθεί να μεταχειριστεί καθώς και πιθανές ευκαιρίες που μπορεί να εκμεταλλευτεί, αποτελούν αναγκαία συνθήκη για να καταφέρει να ιδρύσει και διοικήσει επιτυχώς αυτό τον ξεχωριστό τύπο επιχείρησης.

ΠΛΟΗΓΗΣΗ

- Αρχή
 - > Η αρχική μου
- Σελίδες ιστοτόπου
- Τα μαθήματά μου
 - Optimization Methods
 - Decision Support Systems
 - eCom_Demo**
 - Συμμετέχοντες
 - Badges
 - Βαθμοί
 - Γενικά
 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ E- BUSINESS**
 - Νομικό πλαίσιο ηλεκτρονικού εμπορίου
 - Τεχνολογία ηλεκτρονικού εμπορίου
 - Επιχειρηματικότητα

Εικόνα 4.2: Ηλεκτρονικό Επιχειρείν

Νομικό πλαίσιο ηλεκτρονικού εμπορίου

Ίδρυση ηλεκτρονικής επιχείρησης

Σκοπός αυτής της έρευνας είναι η παρουσίαση των τρόπων με τους οποίους μπορούμε να ιδρύσουμε μια επιχείρηση στο διαδίκτυο και της διαδικασίας η οποία πρέπει να ακολουθηθεί για την δημιουργία ενός ψηφιακού καταστήματος, που θα επιτρέπει την επέκταση των εμπορικών δραστηριοτήτων μας σε μια από τις μεγαλύτερες αγορές που υπάρχουν, τη διαδικτυακή.

Ασφαλείς Υψηλές και Συναλλαγές σε Περιβάλλοντα Κινητού Εμπορίου

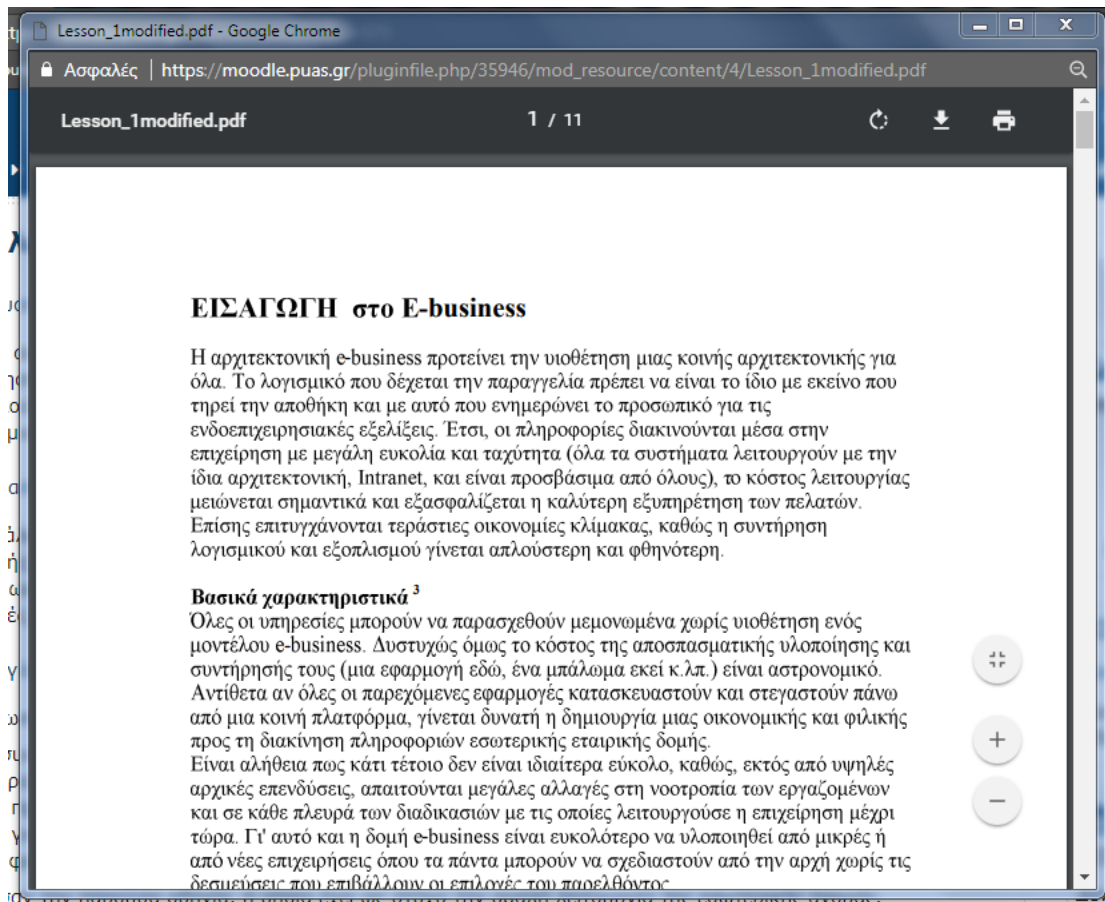
Το κεφάλαιο αυτό ασχολείται με τις απειλές που καλείται να αντιμετωπίσει ο χρήστης μιας έξυπνης συσκευής σε περιβάλλοντα κινητού εμπορίου. Παρουσιάζεται μια κατηγοριοποίηση των απειλών και επιθέσεων και αναλύεται η συμπεριφορά του κοκόβουλου και ανεπιθύμητου λογισμικού στις κινητές συσκευές.

Οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000

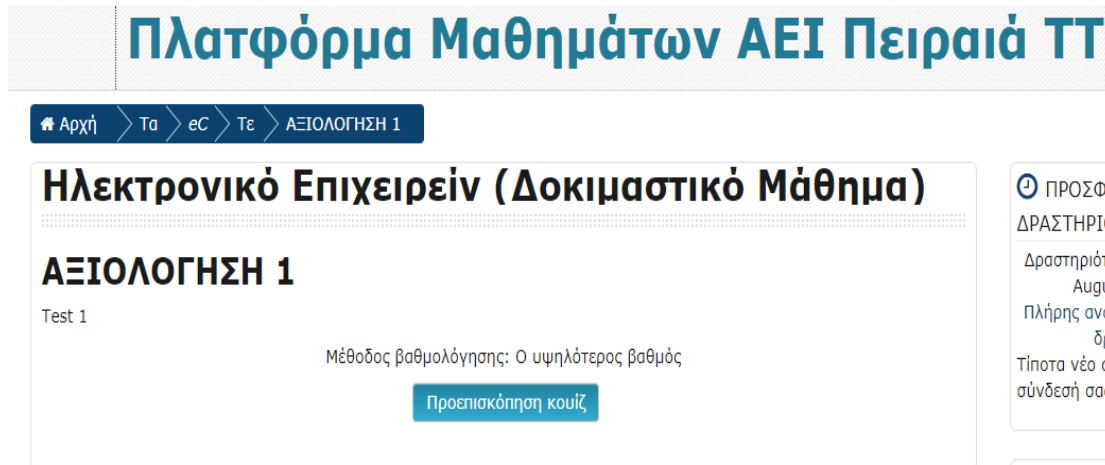
Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχοντας υπόψη:

- τη συνθήκη και την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 47 παράγραφος 2, το άρθρο 55 και άρθρο 95,
- την πρόταση της επιτροπής (1)
- την γνώμη της Κοινωνικής και Οικονομικής Επιτροπής (2)
- Αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης(3)

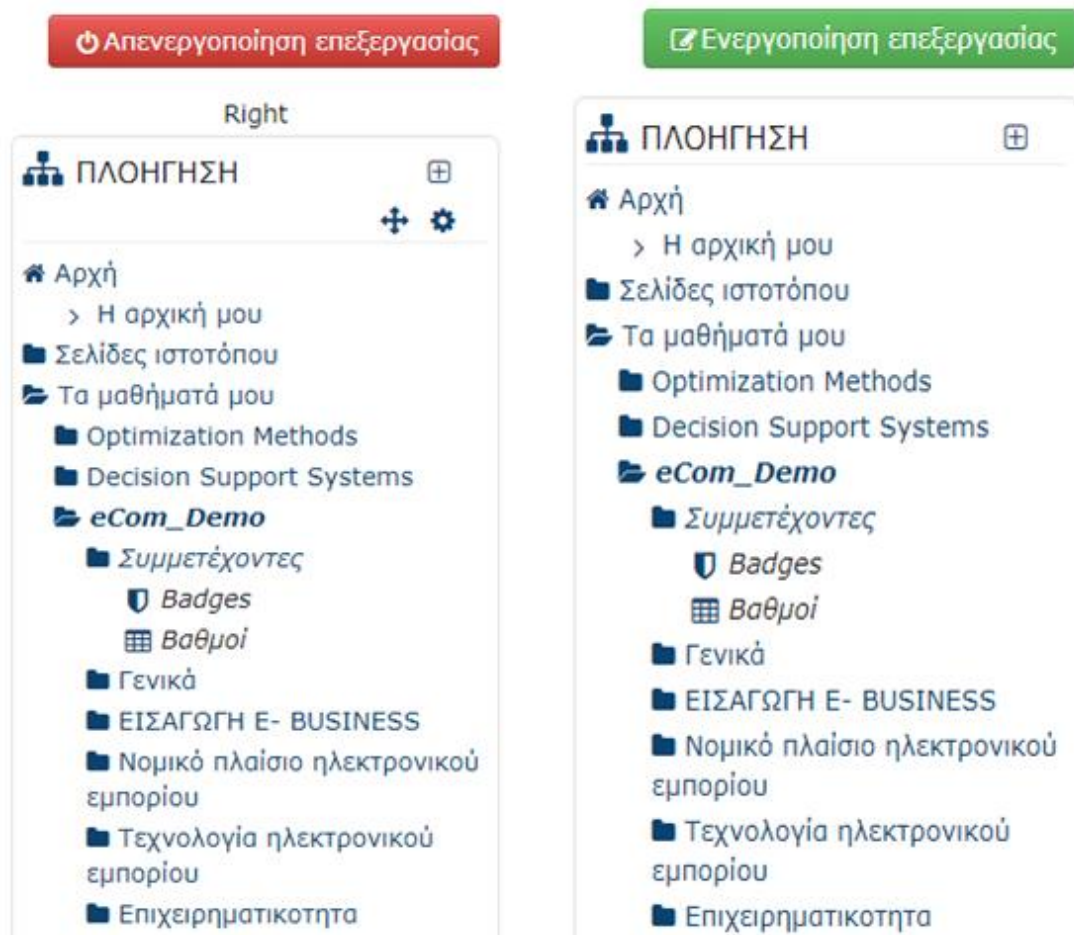
Εικόνα 4.3: Επιμέρους κατηγορίες του μαθήματος (Νομικό πλαίσιο)

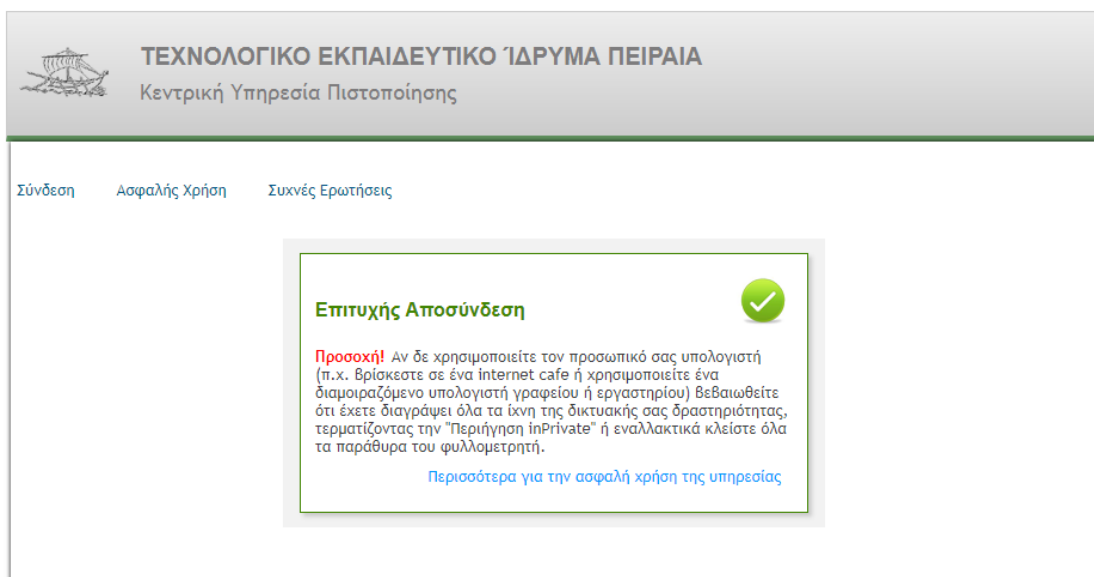
Εικόνα 4.4: Το μάθημα σε μορφή PDF

Εικόνα 4.5: Πλατφόρμα αξιολόγησης μαθήματος

Εικόνα 4.8: Ενεργοποίηση και απενεργοποίηση λειτουργίας

Εικόνα 4.9: Αποσύνδεση από την πλατφόρμα MOODLE

Κεφάλαιο 5^ο: Συμπεράσματα

Οι φοιτητές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αλλά όλο και περισσότερο και αυτοί της παραδοσιακής εκπαίδευσης έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιούν συνεργατικές μεθόδους διδασκαλίας (εργασία σε ομάδες, project method, problem solving method) στις δια ζώσης συναντήσεις ή στα εικονικά συστήματα συνεργασίας, συνδέοντας τις πληροφορίες που λαμβάνουν από τις μαθησιακές πηγές με την ατομική και συλλογική τους εμπειρία αλλά και με ευρύτερα κοινωνικά ζητήματα.

Η αξιοποίηση των μαθησιακών πηγών ως γνωστικά, πολιτισμικά και χειραφετικά εργαλεία, επιτρέπει τη γνωστική επεξεργασία και την κατασκευή εννοιών, ενεργοποιεί την κριτική και δημιουργική σκέψη και προωθεί τη μάθηση σε δεξιότητες και μαθησιακά προϊόντα ανώτερων επιπέδων μάθησης (Ματσαγγούρας, 2005; Fragkaki et al., 2006). Οι φοιτητές στη διαδικασία εκπόνησης των εργασιών τους συλλέγουν πληροφορίες, ξεκινώντας από το πρώτο επίπεδο μάθησης (Πληροφοριακή Μάθηση), οργανώνουν τα δεδομένα τους, φτάνοντας στο δεύτερο επίπεδο (Οργανωτική Μάθηση), αναλύουν κατακτώντας το τρίτο επίπεδο (Αναλυτική Μάθηση) και δημιουργούν γραπτές εργασίες, ψηφιακά «τεχνουργήματα» ή συνεργατικά projects φτάνοντας στο τέταρτο και υψηλότερο επίπεδο της Παραγωγικής Μάθησης (Ματσαγγούρας, 2005; Fragkaki et al., 2006).

Τα τελευταία χρόνια επιπλέον διαπιστώνεται έντονη ερευνητική δραστηριότητα στο χώρο των τεχνικών που υλοποιούν στρατηγικές αποδοτικής εξατομικευμένης μάθησης (adaptive personalization learning) με τη δυναμική αναπροσαρμογή βάσει των ιδιαίτερων αναγκών και στόχων κάθε εκπαιδευόμενου (Mobasher et al., 2000).

Προσαρμόζοντας τις μεθοδολογίες μάθησης με την αξιοποίηση των learning analytics¹⁸, οι ΑΕΠ έχουν τη δυνατότητα να υποστηρίξουν εξατομικευμένη μάθηση μέσα σε σύγχρονους φυσικούς και εικονικούς «μαθησιακούς χώρους» (“Learning Spaces”¹⁹) καθώς και μεθοδολογίες δημιουργίας και εμπλουτισμού συνεργατικών νοηματοδοτημένων περιβαλλόντων μάθησης από τους ίδιους τους διδάσκοντες.

18 http://en.wikipedia.org/wiki/Learning_analytics

19 http://www.mceecdya.edu.au/verve/_resources/ICT_LearningOnlineWorld-LearningSpacesFWork.pdf

Τα MOOC υπόσχονται να μετασχηματίσουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση, διευρύνοντάς τη στο ευρύ κοινό, παρέχοντας ευέλικτα, προσιτά και σε εύλογο χρόνο ολοκληρώσιμα πανεπιστημιακά μαθήματα, δωρεάν ή με χαμηλό κόστος για τους ενήλικες που ενδιαφέρονται για τον εμπλουτισμό των γνώσεων και δεξιοτήτων τους. Η δημοτικότητα των MOOC έχει προσελκύσει ένα μεγάλο μέρος της προσοχής τόσο από τα πανεπιστημιακά ιδρύματα όσο και από τους ιδιώτες επενδυτές διεθνώς που αναζητούν την οικοδόμηση ισχυρών εμπορικών σημάτων (brand names) προκειμένου να εισέλθουν στην αγορά της εκπαίδευσης. Τα MOOC προσφέρουν νέες ευκαιρίες για καινοτομία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επιτρέποντας στα ιδρύματα και τους ακαδημαϊκούς τη διερεύνηση νέων μοντέλων διαδικτυακής μάθησης και τη ανάπτυξη νέων καινοτόμων πρακτικών στη διδασκαλία και τη μάθηση. Στο τομέα αυτό, τα ελληνικά Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι έχουν χάσει έδαφος αφού δεν φαίνεται να έχουν «αγκαλιάσει» το ρεύμα των MOOC αν και ιδιαίτερα ενδιαφέρον παρουσιάζει το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα» από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (<http://ocw-project.uoa.gr/>). Θεωρούμε, λοιπόν, πως η αξιοποίηση των MOOC, με τη σωστή οργάνωση και εισαγωγή τους, θα μπορούσε να ωφελήσει πολλαπλά τα ελληνικά Α.Ε.Ι.

Στην παρούσα εργασία, επιχειρήσαμε μια πρώτη προσέγγιση στο χώρο των MOOC. Όμως θεωρούμε ότι υπάρχουν αρκετά ανοικτά ερευνητικά ερωτήματα σχετικά με τα MOOC, όπως είναι οι λόγοι που οδηγούν στην μεγάλη εγκατάλειψη των εκπαιδευομένων που παρακολουθούν τα MOOC. Μήπως η εγκατάλειψη σχετίζεται με το αντικείμενο, με γεωγραφικούς ή δημογραφικούς παράγοντες ή με τις πιθανές πολιτιστικές διαφορές των συμμετεχόντων σε ένα MOOC; Το γεγονός ότι τα MOOC στην πλειονότητά τους έχουν εκπαιδευόμενους από το Δυτικό κόσμο, μήπως οξύνει αντί να αμβλύνει τις παγκόσμιες ανισότητες; Ποιοι παράγοντες και ποια κίνητρα βοηθούν στην επιτυχή ολοκλήρωση ενός MOOC ή πώς οι συμμετέχοντες μπορούν να συνεισφέρουν προστιθέμενη αξία στο υλικό και στη διεξαγωγή του μαθήματος;. Ευελπιστούμε μελλοντικά μέσω μιας ευρύτερης επισκόπησης της σχετικής βιβλιογραφίας να επικεντρωθούμε στην περαιτέρω ανάλυση των ζητημάτων που τέθηκαν στο πλαίσιο αυτού του κειμένου καθώς και στην απάντηση των ερευνητικών ζητημάτων που προκύπτουν καθημερινά γύρω από τα MOOC στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα.

ΠΗΓΕΣ

Τίτλος	Είδος	Σύνδεσμος	Συγγραφείς
Ανοιχτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι - Αποθετήρια Μαθησιακών Αντικειμένων: Η περίπτωση του Φωτόδεντρου	Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο	http://dschool.edu.gr/p61cti/wp-content/uploads/2015/07/oer-photodentro_deltio_imp_megalou_20150216_v1.0.pdf	Μεγάλου, Ελίνα
Οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000 για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας	Ιστοσελίδα Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:32000L0031	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
MOOC	Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο	http://europestartsmooc.weebly.com/tauiota-epsilioniotaualphaiota-taualpha-moocs.html	Καζάκου, Γεωργία
Μονάδα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας (ΜΚΕ) Πανεπιστημίου Μακεδονίας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»	http://mke.uom.gr/documents/ODE/Lesson_1.pdf	Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
MOODLE	Πλατφόρμα Μαθημάτων	https://moodle.org/	-
Ανοιχτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι	Ανοιχτό Περιεχόμενο	https://mycontent.ellak.gr/oercommons/	-
Ανοιχτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα	Πλατφόρμα Μαθημάτων	http://ocw-project.uoa.gr/	-
Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα	Πλατφόρμα Μαθημάτων	https://www.kallipos.gr/index.php/el/component/k2/item/495-%CF%84%CE%B1%CF%85%CF%84%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1-%CE%B4%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B7%CF%82.html	-
Ηλεκτρονικό επιχειρείν και ηλεκτρονικό εμπόριο	Ανοιχτό Μάθημα	https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/3972/1/01_chapter_3.pdf	Δουληγέρης, Χρήστος & Μητρόπουλος, Σαράντης
Ανάπτυξη εφαρμογών Ιστού – Υποστήριξη Λειτουργιών Ηλεκτρονικού Εμπορίου	Ανοιχτό Μάθημα	https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2293/1/02_chapter_05.pdf	Γεωργιάδης, Χρήστος

Κινητό Εμπόριο και Συναλλαγές μέσω Φορητών/Ασύρματων Συσκευών	Ανοικτό Μάθημα	https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2294/1/02_chapter_06.pdf	Γεωργιάδης, Χρήστος
Ασφαλείς Υπηρεσίες και Συναλλαγές σε Περιβάλλοντα Κινητού Εμπορίου	Ανοικτό Μάθημα	https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2295/1/02_chapter_07.pdf	Γεωργιάδης, Χρήστος
Ανάπτυξη Περιεχομένου για Κινητές Συσκευές	Ανοικτό Μάθημα	https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2296/1/02_chapter_08.pdf	Γεωργιάδης, Χρήστος
Τεχνολογία Υπηρεσιών Ιστού και Ηλεκτρονικό Εμπόριο	Ανοικτό Μάθημα	https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2297/1/02_chapter_09.pdf	Γεωργιάδης, Χρήστος
Η οικονομία στην Κοινωνία της Πληροφορίας	Ανοικτό Μάθημα	https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/414/1/02_chapter_09.pdf	Ασημακόπουλος, Γεώργιος
Τεχνολογίες παγκόσμιου ιστού και ηλεκτρονικού εμπορίου	Ανοικτό Μάθημα	https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2288/2/00_master_document.pdf	Γεωργιάδης, Χρήστος
Κοινωνία της πληροφορίας	Ηλεκτρονικό Βιβλίο	https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/378/1/00_master_document.pdf	Παρασκευάς, Μιχαήλ, Ασημακόπουλος, Γεώργιος & Τριανταφύλλου, Βασίλειος
Ηλεκτρονικό εμπόριο, Επιχειρηματική στρατηγική και marketing στο διαδίκτυο	Βιβλίο	-	Ποσχοπούλος, Α. & Σκαλτσάς, Π.
Ηλεκτρονικό επιχειρείν, Τεχνολογίες και στρατηγικές υψηλής οικονομίας	Βιβλίο	-	Πολλάλης, Γ. & Γιαννακόπουλος, Δ.